

Bemærkninger til forslag til Landstingslov om dyreværn.

Almindelige bemærkninger

Baggrund

Denne lov er en del af det regelsæt, der udstedes i forbindelse med Hjemmestyrets overtagelse af ansvaret for dyreværn og hundehold m.v. Formålet med landstingsloven er at sikre beskyttelsen af dyrene gennem fastsættelse af regler, der er i overensstemmelse med de krav, der bør stilles i lyset af anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Det skal samtidig sikres, at der opretholdes et harmonisk forhold mellem samfundet og den effekt, der kan være af regler, der fastsættes om beskyttelse af dyr. Der har ikke tidligere været en egentlig dyreværnslov i Grønland, området har indtil nu været reguleret dels gennem § 65 i bekendtgørelse af kriminallov for Grønland af 4. juni 1986, der omfatter alle dyr, dels gennem bestemmelser indeholdt i kapitel 5 om behandling af hunde og katte, i kapitel 8 om handel m.v. med hunde og katte, og i kapitel 9 om tilsyn og påtale i Landstingslov nr. 18 af 30. oktober 1998 om slædehunde samt hunde- og kattehold. De dyreværnsmæssige bestemmelser i sidstnævnte lov omfatter alene hunde og katte. Endvidere er der i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 25 af 25. juni 2001 om fåre- og hestehold bestemmelser, der har dyreværnsmæssigt sigte. Det drejer sig om krav til foderbeholdninger samt om fodring af får og heste samt om krav til indretning af stalde, herunder arealkrav for får og heste.

Kompetencen på dyreværnsområdet er ved lov for Grønland om hunde og dyreværn hjemtaget til Grønlands Hjemmestyre. Denne lov trådte i kraft den 1. januar 1999.

De fleste af de lande, vi samarbejder med på forskellig vis, har lovmæssige bestemmelser på dyreværnsområdet, for de fleste europæiske lande rækker disse bestemmelser næsten 100 år tilbage i tiden, det kan nævnes, at Danmark fik sin første dyreværnslov i 1916, lov nr. 152 af 17. maj 1916. Interessen for dyreværn på international plan har været i kraftig stigning de seneste årtier, og der er blevet taget flere initiativer til lovgivning på dette område. Som eksempel på international dyreværnslovgivning kan nævnes Europarådets konventioner om beskyttelse af dyr under international transport, om beskyttelse af dyr, der holdes til landbrugsformål, om beskyttelse af dyr til slagtning og om beskyttelse af kæledyr. Inden for rammerne af konventionen er der udarbejdet en række rekommandationer, bl.a. en rekommandation om får.

Forslagets indhold

Loven gælder alle dyr, også vildtlevende dyr.

Landstingslovens overordnede mål er at beskytte det enkelte dyr, hvorimod beskyttelsen af dyr opfattet som arter og bestande sker via bestemmelserne i naturbeskyttelsesloven. Loven indeholder visse konkrete bestemmelser, der sigter mod at undgå mishandling og vanrøgt, men er først og fremmest at betragte som en rammelov, der giver Landsstyret bemyndigelse til administrativt at fastsætte nærmere angivne regler til beskyttelse af dyrene. Dette skal ses i lyset af et ønske om at forbedre muligheden for at varetage de dyreværns-mæssige hensyn, som ønskes tilgodeset med lovforslaget, idet der åbnes mulighed for, at regler på dyreværnsområdet løbende kan tilpasses såvel den praktiske udvikling som nye forskningsresultater, der er af betydning for dyrenes velfærd. Hensigten er således ikke alene at sikre mod egentlig dyremishandling, men også at der ved fastsættelse af regler efter loven tages hensyn til dyrenes forskellige behov.

Lovens vedtagelse vil ikke ændre gældende jagt og fangstmetoder, dette kræver, at Landsstyret ved udfærdigelse af bekendtgørelser fastsætter nye regler på området.

Ved udformningen af lovforslaget er det tilstræbt at undgå regler, der indebærer en unødigt bureaukratisering af dyreværnsområdet, der pålægger det offentlige eller borgerne udgifter, der ikke står mål med de dyreværns-mæssige fordele.

Høring

Forslaget blev sendt i høring d. 22. juli 2002, med svarfrist til 1. oktober 2002.

Der var ingen bemærkninger til forslaget fra: Embedslægeinstitutionen i Grønland, Direktoratet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke, Kalaalit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffia og jagtbetjenten i Kangilinnguit.

Direktoratet for Sundhed havde et spørgsmål vedrørende medicinske forskningsprogrammer hvori dyr indgår. Såfremt der bliver behov derfor i fremtiden, vil dette område skulle reguleres af en egentlig dyreforsøgslov, på samme måde som det er tilfældet i bl.a. Danmark.

Grønlands Naturinstitut havde bemærkninger til afsnittet om bioteknologi. I bemærkningerne til § 12 i forslag til Landstingslov om dyreværn er det anført hvad der forstås ved bioteknologi, og i hvilke tilfælde det må anses som værende dyreværns-mæssigt forsvarligt at anvende disse teknikker.

Direktoratet for Fiskeri, Fangst og Bygder spørger om landstingsloven skal gælde alle dyr, hvilket veterinærafdelingen i Direktoratet for Erhverv bekræfter ved brev af 30. juni 2003. Direktoratet for Fiskeri, Fangst og Bygder oplyser, at der er sammenfald mellem bestemmelserne i § 9 og § 14 stk, 2, i forslag til Landstingslov om dyreværn, og bestemmelserne i § 8 og § 11 i lov nr.12 af 29. oktober 1999 om fangst og jagt.

Politimesteren i Grønland har ingen bemærkninger til lovforslagets materielle indhold, men begrebet "straf" er ikke en korrekt formulering, idet begrebet ikke anvendes i den grønlandske kriminalretspleje. Formuleringen er ændret i seneste udkast til Landstingslov om dyreværn.

Fra De Grønlandske Kommuners Landsforening rejses spørgsmålet om evt. forbud mod hjørnetandsklipning på slædehunde. For at forhindre alvorlige bidskader på mennesker har der i en årrække været krav om klipning af hjørnetænder på alle slædehunde jf, *Landsrådsvedtægt af 22. Juni 1957 om hundehold*, som ændret ved *Landsrådsvedtægt af 4. marts 1959, §§ 6 og 7*. Den anvendte fremgangsmåde kan dog i visse tilfælde medføre alvorlige sundhedsmæssige problemer for hundene i form af betændelse i tænder og kæber, og giver derfor anledning til dyreværnsmæssige betænkeligheder. Det bør derfor undersøges om der findes andre anvendelige metoder, subsidiært ophør af hjørnetandsklipning. Hjemmestyrets Veterinærafdeling har

tidligere anmodet Embedslægeinstitutionen i Grønland om en udtalelse vedrørende eventuel ophør af hjørnetandsklipning. Embedslægen har i brev af 17. august 1995 udtrykt betænkelighed ved at ophøre med hjørnetandsklipningen, idet han konkluderede: *"Jeg finder det rimeligt fortsat at bibeholde hjørnetandsklipningen af slædehunde, da det efter al sandsynlighed kan redde menneskeliv samt reducere følgerne af hundebidslæsioner. Jeg finder imidlertid ikke, at hjørnetandsklipningen bør stå alene, men betragtes som en samlet del af et regelsæt til reduktion af hundebidslæsioner bestående af hjørnetandsklipning, et regelsæt vedrørende lænkning af hunde samt information til borgere og hundeholdere omkring forebyggelse af ulykker i forbindelse med hold af slædehunde. Afslutningsvis skal jeg anføre, at ifølge min overbevisning er det også i denne sammenhæng et behov for at højne den dyreetiske standard. Det gælder konkret klipningen af hjørnetænderne, som bør foregå på en forsvarlig måde, men der er også et behov for at højne mange hundeholderes holdning til sine egne slædehunde"*.

Landsstyrets Sekretariat har i sit svar anført, at fåreholderne i Sydgrønland ønsker mulighed for fortsat at kunne kastrere egne vædderlam, da det vil være umuligt med den nuværende dyrlægedækning i området at få dette arbejde udført af dyrlæger. Som anført i forslaget til landstingslovens § 16, nr. 1 og nr. 2 er der åbnet mulighed for, at Landsstyret kan fastsætte regler om operative indgreb, herunder regler om kastration, og at visse typer indgreb kun må foretages af en dyrlæge eller andet uddannet personale. Her tænkes bl.a. på fåreholdere, der har erfaring i kastration af egne dyr, som vil kunne fortsætte hermed. Der vil efterfølgende kunne opstilles krav til de personer, der i fremtiden ønsker tilladelse til at foretage visse typer af indgreb.

Lovkontoret, Landstyrets Sekretariat er fremkommet med en række bemærkninger, dels til den typografiske opsætning, dels til de enkelte paragraffer, og dels til bemærkningerne til udkast til landstingsloven. Disse bemærkninger er søgt indarbejdet. Det fremgår nu tydeligt, at lovens primære formål er at beskytte dyrene, bemærkningerne om at forslaget ligeledes kunne have til formål at fremme turismen i Grønland, er udeladt. Forslaget om nedsættelse af et dyreværnsråd er slettet, idet

lovkontoret bemærker, at landsstyret til enhver tid kan nedsætte råd-givende råd, hvis landsstyret finder det af betydning at nedsætte rådgivende råd.

Økonomiske og administrative konsekvenser.

Lovforslaget anses i sin nuværende udformning for at være udgiftsneutral, idet den Landsstyret pålagte tilsynspligt vil blive udført af dyrlægerne i Hjemmestyrets veterinærafdeling under Direktoratet for Erhverv og Landbrug, og det er oplyst, at veterinærafdelingen ikke vil få tilført økonomiske og/eller mandskabsmæssige ressourcer de kommende år.

Bemærkninger til forslagets enkelte bestemmelser.

Til § 1

Bestemmelsen angiver lovens formål, således som det også fremgår af de almindelige bemærkninger i landstingsloven. Bestemmelserne er de samme som i Landstingslov nr. 18 af 30. oktober 1998 om slædehunde samt om hunde- og kattehold, men er nu udvidet til at omfatte alle dyr. Bestemmelserne er medtaget for at sikre husdyrene en forsvarlig behandling under hensyntagen til etiske og dyreværns mæssige aspekter. Udformningen er i overensstemmelse med tilsvarende bestemmelser i andre vestlige lande.

Med udtrykkene smerte, lidelse og angst refereres både til den fysiske og anden påvirkning, som et dyr kan blive udsat for. Med udtrykket varigt mén strækkes beskyttelsen videre end til smerte. Der tænkes her på den varige skade, som et dyr kan blive udsat for. Endelig skal dyret beskyttes bedst muligt mod væsentlig ulempe. Med kravet om, at ulempen skal være væsentlig, er den blotte ulempeforvoldelse ved fx øremærkning (af bl.a. lam), injektion i en muskel ved rabiesvaccination og enkeltstående blodprøveudtagning undtaget fra bestemmelsernes anvendelsesområde. I udtrykket "bedst muligt" indeholdes en erkendelse af, at det ikke i alle måder er muligt at undgå at påføre dyr smerte m.v.

Til § 2

Bestemmelserne omfatter alle dyr uanset om de befinder sig på land eller i vand. Landstingslovens anvendelsesområde er både dyr der holdes i menneskers varetægt uanset formålet med dyreholdet og vildtlevende dyr.

Til § 3

Bestemmelsen er overført fra Landstingslov nr. 18 af 30. oktober 1998 om slædehunde samt om hunde- og kattehold, men udvidet til at omfatte alle dyr. Den retter sig mod alle, der holder dyr, uanset om formålet er erhvervsmæssigt eller ikke-erhvervsmæssigt, og uanset om der er tale om dyr, der holdes til landbrugsformål, om brugsdyr, kæledyr eller andre former for dyrehold. Ved landbrugsformål forstås, at dyr holdes eller opdrættes med henblik på produktion af fødevarer, uld, skind eller pels eller andet landbrugsmæssigt formål. Som eksempel på brugsdyr kan nævnes slædehunde og tjenestehunde.

Det fastslås, at dyr skal behandles i overensstemmelse med deres særlige behov. Ved vurderingen skal der tages hensyn til dyrenes art, til graden af deres udvikling, deres tilpasning til de systemer, de holdes i og deres tamhed. Man skal lægge mærke til udtrykket "anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer", der sikrer, at f.eks. århundredes erfaringer med slædehunde i Grønland indgår i bedømmelsen af, hvad der er god skik for pasning af hunde. Det skyldes endvidere, at kravene til omsorgsfuld behandling kan ændres i takt med, at man får nye erfaringer. Omsorgspligten indebærer tillige en pligt til ikke at efterlade dyr omfattet af § 3 ved flytninger o.l. Dette har særlig betydning ved kæledyr. Uanset det ikke er direkte udtrykt i bestemmelsen, indebærer kravet om omsorgsfuld behandling også et krav om, at den, der holder dyret, fører et regelmæssigt tilsyn med dyret. Omfanget af tilsynet er ikke nærmere præciseret i bestemmelsen. Dette må afhænge af dyrets art, alder og tilstand m.v., og af hvor lang tid den enkelte dyreejer behøver for at behandle sit dyr omsorgsfuldt. Pligten til en omsorgsfuld behandling af dyr vedrører også beskyttelse mod og behandling af sygdom.

Til § 4

Ved bygning skal forstås hele bygningens konstruktion, herunder vægge, loft og tag. Ved rum skal forstås det sted, hvor dyret eller dyrene opholder sig, f.eks. en bås eller et bur. Ved arealer forstås i bred betydning andre steder, hvor dyr holdes, uden at der er tale om bygninger eller indhegnede folde. Indretningen af bygninger omfatter også f.eks. inventar, ventilations- og fodringsanlæg.

Dyrs behov for bevægelsesfrihed er forskellig, og der må ved vurderingen især lægges vægt på dyrets adfærdsmæssige behov.

En bestemmelse om tørt leje er overført fra Landstingslov nr. 18 af 30. oktober 1998 om slædehunde samt om hunde- og kattehold, men er udvidet til at omfatte alle dyr med behov for adgang til tørt leje. I Landstingslov nr. 18 af 30. oktober 1998 var bestemmelsen medtaget med henblik på behandling af slædehunde, idet der erfaringsmæssigt hvert forår var hunde, hvis pladser var oversvømmede.

Til § 5

Bestemmelser om et dagligt tilsyn er overført fra Landstingslov nr. 18 af 30. oktober 1998 om slædehunde samt om hunde- og kattehold, men er udvidet til at omfatte alle dyr. Kravet om omsorgsfuld behandling, jf. § 4 indebærer også, at der føres et regelmæssigt tilsyn med dyr med henblik på at sikre, at disses behov er opfyldt, herunder at sygdom eller tilskadecomst opdages og afhjælpes, det samme gælder problemer i et hundehold i form af sammenfiltrede lænker, løse hunde etc. Tilsynets omfang må afhænge af dyrets art, alder og tilstand m.v., der kan således i visse situationer være behov for tilsyn mere end en gang om dagen. Undtagelsen i 2. pkt. er ikke rettet mod hunde på hundehøjer. Det erkendes imidlertid, at det under andre omstændigheder er vanskeligt at kræve et dagligt tilsyn, som eksempel kan nævnes tilsyn med får, der i sommerperioden holdes på fjeldet. Disse dyr skal dog tilses jævnlige og beskyttes bedst muligt mod rovdyr. Udtrykket "bedst muligt" signalerer, at det ikke er muligt til enhver tid at sikre udegående dyr mod rovdyr. Som et eksempel på beskyttelse nævnes, at fåreholderne først slipper får og lam løs på fjeldet, når lammene har nået en vis alder. Det er netop for at beskytte nyfødte lam mod angreb fra bl.a. havørne.

Til § 6, stk. 1, nr. 1-3

Bestemmelsen bemyndiger Landsstyret til administrativt at fastsætte regler om forskellige former for dyrehold. Såfremt udviklingen viser behov herfor, kan der blive tale om at fastsætte regler om, at visse erhvervsmæssige dyrehold skal tilses mindst en gang årligt af en dyrlæge, eller en person der er bemyndiget dertil af Landsstyret, denne person må have et praktisk/teoretisk kendskab til den pågældende kategori af erhvervsmæssig dyrehold. Bestemmelsen indeholder ligeledes regler om, at Landsstyret kan fastsætte regler om hold af dyr på steder, hvor ejeren eller den, der fører tilsyn med dyret, ikke bor, jf. stk. 1, nr. 1 og 2. Med stk. 1, nr. 3 åbnes der mulighed for at fastsætte mere indgående bestemmelser om dyrs opholdsrum, herunder om pladskrav og om inventar, end det, der fremgår af §§ 4 og 5. Bestemmelsen bemyndiger Landsstyret til at fastsætte sådanne krav administrativt, men det følger af almindelig forvaltningspraksis, at man hører organisationer eller repræsentanter, der berøres af nye regler.

Til § 6, stk. 1, nr. 4

Det er de senere år blevet mere almindeligt, at private holder dyr, der ikke traditionelt anses for "kæledyr", herunder fremmedartede dyr eller vilde dyr som f.eks. større rovdyr, herunder rovfugle, slanger og edderkopper. Bestemmelsen bemyndiger Landsstyret til administrativt at fastsætte regler om forbud mod hold af dyr, der er farlige, der kan skabe frygt, eller der vanskeligt kan holdes i fangenskab på dyreværnsmæssig forsvarlig måde. Der er således tænkt på såvel dyreværnsmæssige hensyn som på hensynet til sikkerhed og til omgivelsernes reaktion. Der kan i sidstnævnte sammenhæng ikke alene blive tale om forbud mod hold af dyr, der reelt er farlige som f.eks. giftige slanger, men også om forbud mod

hold af dyr, der ved deres fremmedartede udseende eller lighed med giftige dyr kan skabe frygt. En lignende bemyndigelse er i en række lande udnyttet til at forbyde hold af særligt aggressive hunderacer som f.eks. pit bul terrier og tosa.

Der bemærkes, at det i henhold til § 10 i Landstingslov nr. 18 af 30. oktober 1998 om slædehunde samt hunde- og kattehold er forbudt at holde bidske hunde. Denne bestemmelse tager hensyn til, at et enkelt individ, af en ellers ikke aggressiv eller bidsk race, under uheldige omstændigheder kan udvikle bidskhed. Denne bestemmelse er således rettet mod det enkelte dyr, og ikke mod arter eller racer.

Til § 6, stk. 1, nr. 5

Hold af høner i traditionelle æglægningsbure er ud fra et dyreværnsmæssigt synspunkt betænkeligt, idet systemet ikke tillader hønerne at få opfyldt en række behov, som f.eks. at lægge æg i rede, at støvbade og sidde på en pind. Endvidere er den plads hønerne har til rådighed yderst begrænset og tillader dem ikke f.eks. at baske med vingerne. Dette kan illustreres af, at de traditionelle æglægningsbure i løbet af en årrække bliver forbudt i EU. Såfremt andre forhold, der bedømmes som mere vægtige end de dyreværnsmæssige, taler for, at sådanne systemer skal kunne anvendes, findes det nødvendigt, at der i hvert enkelt tilfælde udstedes en tilladelse, og at denne tilladelse tidsbegrænses.

Til § 7

Ved øvelsesskydning forstås træning i at ramme et forudbestemt mål for at opøve sine skydefærdigheder. Dette kan foregå med riffel, gevær, pistol eller lignende. Ved konkurrence-skydning forstås, at man i konkurrence med andre skyder til måls efter et forudbestemt mål for at afgøre, hvem der har størst træfsikkerhed.

Til § 8

Bestemmelsen har til hensigt at sikre, at der ikke udsættes dyr i naturen, der ikke er i stand til at klare sig. Såfremt opdrættet vildt ønskes udsat i naturen, må det gennem en tilladelse fra Landsstyret sikres, at opdræts- og udsætningsmetoderne sikrer, at dyrene har en reel overlevelsesmulighed. Tilsvarende gælder for indfangning af vilde dyr fra naturen.

Til § 9

Bestemmelsen har ikke den store aktualitet, men set i lyset af den tvangsfodring, der visse steder i udlandet foregår af gæs og krydsninger mellem gæs og moskusænder, er det fundet relevant at medtage bestemmelsen. Det er fortsat muligt at sikre, at syge dyr får foder i fornødent omfang, også selvom dette indebærer brug af tvang. Ved tvangsfodring forstås en fodring, hvor dyrene under tvang, ad mekanisk vej, tilføres foder mængder, som er ud over den mængde dyret ville have optaget af egen fri vilje.

Til § 10

Bestemmelsen giver Landsstyret mulighed for administrativt at fastsætte nærmere regler, der sikrer en effektiv beskyttelse af dyr under indfangning og transport. Erfaringer fra udlandet viser, at transport af dyr er noget, der påkalder sig stigende opmærksomhed i offentligheden, og gennem årene har der været påvist en række situationer med dyreværns mæssige uacceptable forhold ved transport især af slagtedy. Uanset at et stort antal slagtedy transporteres under acceptable forhold, har dette givet anledning til megen offentlig debat og stærke reaktioner fra dyreværnsorganisationers side med krav om både strengere regler, en mere effektiv kontrol og begrænsning af transporttiden. Lam og rener til slagtning udgør hovedparten af de dyr, der transporteres i Grønland, det vil derfor være nærliggende at fastsætte regler om transport med særligt fokus på disse dyr. Der findes omfattende videnskabelige erfaringer vedrørende transport af får/lam, disse er dog først og fremmest baseret på landevejstransport, hvorfor der ved udformning af regler på området, må lægges vægt på allerede indhøstede praktiske erfaringer fra transport af får/lam til slagtning i Narsaq. Bestemmelserne giver ligeledes Landsstyret mulighed for at fastsætte nærmere regler i forbindelse med transport af slædehunde.

Eventuelle administrative regler om indfangning af dyr kan omfatte alle dyr. Der kan f.eks. blive tale om at fastsætte regler for indfangning af dyr, der holdes til landbrugsformål, f.eks. får og rener og om indfangning af vildtlevende dyr, f.eks. med henblik på flytning eller mærkning af f.eks. moskusokser.

Såfremt bemyndigelsen benyttes til at forbyde brugen af visse aggregater eller instrumenter, bør der også fastsættes et forbud mod reklame for salg af disse. Derved sikres overholdelsen af de dyreværns mæssige hensyn der ligger til grund for et forbud, mest effektivt. Som eksempel kunne nævnes brug af visse former for halsbånd til dressur af hunde.

Til § 11, stk. 1

Bioteknologi er i bredere historisk forstand anvendelsen af levende organismer i industrien, fx svampe og bakterier til fremstilling af ost, alkohol og antibiotika eller bugspytkirtler fra grise til udvinding af insulin. I moderne forstand omfatter bioteknologi også anvendelsen af molekylærbiologisk viden og genteknologiske

teknikker som fx gensplejsning med det formål at ændre organismers og dyrs egenskaber. Disse teknikker er i hastig udvikling, og erfaringer har vist, at nogle af disse er forbundet med problemer af dyrevelfærdsmæssig karakter. Overordnet må siges, at det er uacceptabelt ved hjælp af bioteknologi at belaste dyrene for at fremme menneskelige behov, som ikke er vitale, f.eks. for yderligere at effektivisere produktionen af animalske fødevarer. Dog kan bioteknologi på dyr i forbindelse med dyreforsøg accepteres, også selvom det medfører en vis belastning af dyrene, så længe der er vitale menneskelige interesser på spil.

Til § 11, stk. 2

Der er her igennem åbnet mulighed for, at Landsstyret kan give tilladelse til anvendelse af teknikker, der ikke giver anledning til dyreværns­mæssig betænkelighed.

Til § 12

Bestemmelsen indebærer, at Landsstyret administrativt kan fastsætte regler, der forhindrer avl eller avlsmetoder, der kan påføre dyr lidelse eller væsentlig ulempe. Det er præciseret, at bemyndigelsen gælder både naturlig bedækning og kunstig inseminering. Hensigten er om nødvendigt at kunne fastsætte regler, der sikrer, at der alene anvendes avlsprogrammer med udvælgelseskriterier, der er udformet, så forudsigelige dyreværns­mæssige problemer undgås, herunder f.eks. racer med betydelige fødselsvanskeligheder, deformiteter eller ringe modstandskraft mod sygdom.

Til § 13

Bestemmelserne er overført fra Landstingslov nr. 18 af 30. oktober 1998 om slædehunde og om hunde- og kattehold, men udvidet til at omfatte alle dyr. Det bør være en selvfølge, at aflivning af dyr foregår hurtigt og så smertefrit som muligt. Der var imidlertid en tradition for i visse distrikter at aflive hunde ved hængning. Metoden er på linie med aflivning ved kvælning egnet til at vække afsky hos eventuelle tilskuere og må anses for at være i strid med de overordnede principper for, hvordan dyr skal behandles. Drukning af andre dyr end havpattedyr må anses for at medføre grov lidelse og angst hos dyret. Bestemmelsen forbyder aflivning ved kvælning og hængning af alle dyr og aflivning ved drukning af andre dyr end havpattedyr. Garnfangst af sæler er en århundrede gammel tradition i Grønland. Denne fangstmetode er af afgørende betydning for overlevelsen i de små fangersamfund på lokaliteter udenfor åbentvandsområder, hvor der er vintermørkt i længere eller kortere perioder. Når en ringsæl fanges i et garn, drukner den ikke, men mister efter nogen tid bevidstheden, hvorefter døden indtræder. Det må antages, at

dyr, der lever den største del af livet ved og i vand, ikke reagerer med den form for panik, som landpattedyr gør ved ophold under vand. Derfor taler det forhold, at der ved undersøgelse af et stort antal netfangede ringsæler i intet tilfælde er fundet, at disse har vand i lungerne.

Til § 13, stk. 2

Stk. 2 bemyndiger Landsstyret til administrativt at fastsætte nærmere regler for aflivning, herunder i forbindelse med slagtning. Landsstyret gives endvidere mulighed for at fastsætte regler om forbud mod eller begrænsning af visse andre aflivningsmetoder, hvis dyret ved anvendelse af disse metoder påføres en lidelse, der går videre end det, der er uundgåeligt ved aflivning.

Til § 14

Bestemmelserne i paragraffens 1. punktum er overført fra Landstingslov nr. 18 af 30. oktober 1998 om slædehunde samt hunde- og kattehold, men er udvidet til at omfatte alle dyr. Bestemmelsen skal ses som en dyreværns-mæssig udbygning af Veterinærdirektoratets bekendtgørelse nr. 331 af 24. maj 1995 om udøvelse af dyrlægegering af personer, der ikke er uddannet dyrlæge. Som udgangspunkt skal operative indgreb udføres af en dyrlæge, undtagelser er dog mindre indgreb, der kun er forbundet med uvæsentlig, forbigående smerte som f.eks. injektioner i muskulatur eller under huden og mærkning samt situationer, hvor indgreb er uopsætteligt af hensyn til dyrets overlevelsesmulighed. Det fremgår, at lidelse og smerte skal begrænses i videst muligt omfang. Dette indebærer, at bedøvelse skal finde sted, hvor det må antages, at bedøvelse vil mindske dyrets lidelse og smerte.

Til § 15

Bestemmelsen forbyder kosmetiske operationer, dels ud fra et etisk synspunkt, dels for at understrege, at husdyrholdet i Grønland i særlig grad eksisterer med baggrund i dyrenes brugsegenskaber og ikke af hensyn til eventuelle modestrømninger med hensyn til udseende. Bestemmelsen omfatter også hale- og ørekupering.

Til § 16

Bestemmelsen bemyndiger Landsstyret til administrativt at fastsætte regler om en række operative og lignende indgreb, herunder dem, der er nævnt i nr. 1. Bemyndigelsen giver også mulighed for at fastsætte regler om eventuel godkendelse og om brugen af visse redskaber f.eks. til beskæring af hove og klove. Endvidere

giver bestemmelsen i nr. 2 Landsstyret mulighed for administrativt at bestemme, at visse typer af indgreb kun må foretages af en dyrlæge eller andet uddannet personale, samt efter nr. 3 at forbyde visse former for operative eller lignende indgreb, dette kan også gælde de indgreb, der er nævnt i nr. 1. Bestemmelserne i nr. 4 bemyndiger Landsstyret til administrativt at fastsætte regler om forbud mod udstilling eller anden fremvisning af dyr, hvis udseende er ændret ved en kosmetisk operation, jf. bemærkningerne til § 15. Indgrebet kan være lovligt udført i et andet land, men uanset dette vil udstilling m.v. af disse dyr stride mod intentionerne med forbudet.

Til § 17

Bestemmelsen har ikke umiddelbar aktualitet, men er medtaget, da det bedømmes som væsentligt, at der allerede i forbindelse med en eventuel etablering af zoologiske haver, dyreparker eller lignende kan stilles krav til indretning og drift, der sikrer, at både dyreværns- og sikkerhedsmæssige forhold er i orden. I en tilladelse kan der, udover krav til indretning og drift, fastsættes krav om tilsyn og om uddannelse af personale, endvidere at tilladelsen kan tilbagekaldes i tilfælde af tilsidesættelse af vilkår i tilladelsen.

Til § 18

Bestemmelsen indebærer, at dyr ikke må benyttes til de nævnte forhold, hvis dyret derved påføres væsentlig ulempe. Beskyttelsen går således videre end til at forhindre, at dyret udsættes for smerte, lidelse og angst.

Til § 19

Landsstyret kan efter bestemmelsens nr. 1 administrativt fastsætte regler om indretning og drift samt om tilsyn med de virksomheder, der er nævnt i § 17. Uanset om der fastsættes administrative regler, bør kravet om tilladelse opretholdes. I reglerne om indretning bør indgå overvejelser om publikums sikkerhed og i regler om drift kan indgå krav om tilsyn og til uddannelse af personale. Efter bestemmelserne i nr. 2 kan fastsættes regler, der præciserer de forhold, hvorunder dyr kan dresseres, bruges eller fremvises, jf. § 18 på en måde, så de ikke påføres væsentlig ulempe.

Til § 20

Bestemmelsen er overført fra Landstingslov nr. 18 af 30. oktober 1998 om slædehunde samt om hunde- og kattehold, men er udvidet til at omfatte alle dyr.

Bestemmelsen forbyder ikke børn under 16 år at holde dyr, men pålægger forældremyndighedsindehaveren ansvaret for børnenes dyrehold.

Til § 21

Bestemmelserne i nr. 1 er overført fra Landstingslov nr. 18 af 30. oktober 1998 om slædehunde samt om hunde- og kattehold, og udvidet så administrative regler fastsat i medfør heraf kan omfatte andre dyr end hunde og katte. Bestemmelserne giver Landsstyret mulighed for administrativt at fastsætte regler, der regulerer omsætningen af dyr. Fastsættelse af regler i henhold til denne bestemmelse kan ske på baggrund af f.eks. genetiske og dyreværnsmæssige overvejelser. Det bemærkes, jf. stk. 2, at dyr, der holdes til landbrugsformål, ikke er omfattet. Også fisk i dambrug og hold af honningbier vil være omfattet af udtrykket "landbrugsformål".

Bestemmelserne i nr. 2 giver Landsstyret mulighed for administrativt at fastsætte regler for indretning af kenneler, dyrepensioner, dyrehospitaler og dyreinternater uanset hvilken dyreart, der er tale om. Endvidere er virksomheder, der driver erhvervsmæssig handel med dyr omfattet. Reglerne, der udfærdiges i medfør af bestemmelsen, kan indeholde krav om tilladelse, herunder at tilladelsen kan tilbagekaldes ved overtrædelse af vilkårene deri. I reglerne kan endvidere indgå krav om tilsyn og uddannelse af personale.

Til § 22

Bestemmelserne er overført fra Landstingslov nr. 18 af 30. oktober 1998 om slædehunde samt om hunde- og kattehold, men udvidet til at omfatte alle dyr. Den fastslår proceduren omkring tilsyn i sager om uforsvarlig behandling af dyr og sikrer, at der i hvert enkelt tilfælde indgår en veterinærfaglig vurdering af forholdet.

Til § 23

Bestemmelsen sikrer politiet mulighed for, på nærmere fastsatte vilkår, at gribe hurtigt ind, når dyr behandles uforsvarligt, eller hvis dyr holdes i strid med bestemmelser fastsat i medfør lovens § 6, nr. 4.

Til § 24

Sikrer muligheden for hurtig aflivning, såfremt det vil medføre unødigt lidelse for dyret at afvente svar fra alle de nævnte instanser.

Til § 25

Angiver proceduren i de tilfælde, hvor den, der har fået et påbud, ønsker dette indbragt for domstolene.

Til § 26

Bestemmelsen sikrer politiet adgang til, uden retskendelse, at føre tilsyn med dyrehold i det omfang dette måtte skønnes nødvendigt for at sikre overholdelse af lovens bestemmelser. Bestemmelsen finder anvendelse på alle former for dyrehold, og den giver adgang til ethvert sted, hvor der holdes dyr, herunder på transportmidler.

En tilsvarende bestemmelse findes i § 5 i Landstingsforordning nr. 17 af 28. oktober 1993 om kontrol med levnedsmidler og zoonoser: "*Den tilsynsførende har mod behørig legitimation og uden retskendelse adgang til offentlig og privat ejendom for at tilvejebringe oplysninger for beslutninger i henhold til landstingsforordningen eller regler udstedt i medfør af landstingsforordningen.*"

I bemærkningerne til den danske dyreværnslov, hvor en lignende bestemmelse er medtaget, anføres at: "*Justitsministeriet kan tiltræde, at der med henblik på en effektiv beskyttelse af dyr medtages en bestemmelse, hvorefter politiet, når det skønnes nødvendigt, til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse har adgang til et dyrehold, uden der foreligger konkret mistanke om et strafbart forhold*".

Til § 27, stk. 3 og 4

Disse bestemmelser findes ligeledes i Landstingslov nr. 18 af 30. oktober 1998 om slædehunde samt hunde- og kattehold, men er medtaget her så de gælder alt husdyrhold, hvilket er nyt i Grønland.

Da frakendelse i f.eks. landbrugs- og fangerforhold kan være af ganske indgribende betydning for den dømte, bør frakendelse i sådanne sager kun ske, hvis det udviste forhold og oplysningerne i øvrigt giver grundlag for at antage, at der foreligger en nærliggende risiko for gentagelse.

Som anført i stk. 4 er idømmelse af forbud mod hold af eller omgang med dyr sanktioneret ved bøde. Det er forventningen at bøderne her vil være væsentlig større end bøderne idømt efter § 27, stk. 1 og 2.